

Svenska Finlands folkting
folktinget@folktinget.fi

6.5.2021

Riksdagens kulturutskott
siv@eduskunta.fi

BEGÄRAN OM UTLÅTANDE OM STATSRADETS UTBILDNINGSPOLITISKA REDOGÖRELSE SRR 1/2021 rd

ALLMÄNNA KOMMENTARER

I den utbildningspolitiska redogörelsen har utbildningen granskats ur ett brett perspektiv. Svenska Finlands folkting (senare Folktinget) konstaterar att det svenskspråkiga perspektivet beaktats bra.

- För att de språkliga rättigheterna ska uppfyllas också i praktiken är det av betydelse hur den offentliga utbildningsförvaltningen är organiserad. Inom den statliga och kommunala förvaltningen och myndigheten bör finnas person- och finansieringsresurser för att utveckla och planera de svenska strukturerna och verksamheten som en del av den nationella och kommunala utbildningsagendan.
- För att kunna utarbeta realistiska prognoser, planera verksamhet och fatta välgrundade beslut om den svenskspråkiga utbildningen bör det finnas tillförlitlig, separat information om den svenskspråkiga utbildningshelheten.

Folktinget gläder sig över att de två ovannämnda aspekterna finns omnämnda i redogörelsen. Enligt redogörelsen ska undervisnings- och kulturministeriet utse en **tjänsteman** som har som uppgift att säkerställa att särdragen hos den svenskspråkiga utbildningen beaktas när utbildningen utvecklas och att **information om den svenskspråkiga utbildningshelheten** ska finnas.

Folktinget betonar att **helhetsutredningen** om den svenskspråkiga utbildningens särdrag, utmaningar och utvecklingsbehov ska beaktas i det fortsatta arbetet.

UTBILDNINGSTIGEN

- Folktinget betonar att en förutsättning för en lyckad och jämlik början på studievägen är att småbarnspedagogiken erbjuds på båda nationalspråken, att tillgången till svenskspråkig behörig personal är tryggad och att verksamheten håller en hög kvalitet. Bristen på personal inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken, särskilt i huvudstadsregionen är ett allvarligt problem. Det behövs fortsatta åtgärder för att avhjälpa personalbristen.
- Folktinget konstaterar att bristen på behöriga klasslärare har varit särskilt stor i huvudstadsregionen. Klasslärarutbildningen som inleddes år 2016 vid

Helsingfors universitet har varit viktig för att på sikt avhjälpa lärarbristen. Det är viktigt att nuvarande modell med Åbo Akademi i Vasa och Helsingfors universitet för utbildningen av svensktalande klasslärare består och att utbildningen av ämneslärare tillgodoser behovet i de olika regionerna i Svenskfinland.

- Folktinget understryker vikten av att bevara och utveckla den svenskspråkiga utbildningen inom de svenskspråkiga och tvåspråkiga högskolorna. Möjligheterna att utveckla samarbetet inom utbildning och forskning mellan högskolorna i Norden ska stärkas.
- Folktinget framhåller att svenskspråkig polisutbildning, räddningsmannautbildning, gränsbevakarutbildning samt utbildning av nödcentralsoperatörer bör ordnas regelbundet på en tvåspråkig ort samt att tillräckliga resurser för utbildningarna garanteras så att säkerhetstjänsterna på landets båda nationalspråk tryggas
- Folktinget betonar att Svenskfinland är ett geografiskt utspritt område, att de svenskspråkiga åldersklasserna är små jämfört med motsvarande finskspråkiga och att det finns regionala skillnader i språkförhållandena som bör beaktas i planeringen av den svenskspråkiga utbildningsagendan. På orter där den svenskspråkiga befolkningen är betydligt mindre än den finskspråkiga befolkningen uppnås inte stordriftsfördelarna på samma sätt som inom den finskspråkiga utbildningen. Den här verkligheten bör beaktas i finansieringen och i de effektivitetskrav som ställs.

Folktinget konstaterar att de mål och åtgärder som definierats i redogörelsen avser utbildning och forskning på **båda nationalspråken**. Den svenskspråkiga utbildningen ska utvecklas parallellt med den finskspråkiga för att främja en jämlik och högklassig utbildning.

DIGITALISERING, LÄRRESURSER OCH LÄRARUTBILDNINGEN

- Folktinget framhåller att lärresurser, digitala tjänster och verktyg inom utbildningen bör utvecklas parallellt både på finska och svenska så att särdragen i serviceutbudet för de olika språkgrupperna beaktas. Statens roll ska förtydligas gällande ansvaret för svenskspråkiga läromedel/lärresurser av god kvalitet. Statliga medel ska öronmärkas för att underlätta produktionen av högklassiga läromedel/lärresurser på svenska både för den grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet, särskilt yrkesutbildningen och svenskspråkiga läromedel/lärresurser ska uppdateras i en rimlig takt.
- Folktinget konstaterar att lärarutbildningen behöver utvecklas för att svara mot morgondagens krav; hållbarhet, kulturmedvetenhet och mångkulturalism bör lyftas upp i utbildningsinnehållet. Folktingets mål är att flera barn med invandrabakgrund väljer den finlandssvenska utbildningsvägen, därför behövs ett svenskspråkigt behörighetsgivande utbildningsprogram för lärare som undervisar svenska som andra språk.

ELEVVRÅRD

- Folktinget framhåller att den individuella elevvården för de svenskspråkiga eleverna bör erbjudas på svenska och finnas i anslutning till den grundläggande utbildningen. Det råder en stor brist på svenskspråkiga psykologer och psykoterapeuter inom bildningssektorn, barn- och ungdomspsykiatri och familjerådgivningen. Åtgärder för att avhjälpa situationen måste vidtas med det snaraste.

Helsingfors, 6.5.2021

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Sandra Bergqvist
folktingsordförande
sandra.bergqvist@riksdagen.fi

Christina Gestrin
folktingssekreterare
christina.gestrin@folktinget.fi

Camilla Grundström
biträdande folktingssekreterare
camilla.grundstrom@folktinget.fi